

пропагують національну науку та культуру. Тільки професіонал зрозуміє свого колегу на професійному рівні. Тільки занайомство і відвідування країн на запрошення колег породжує довіру, і тільки довіра приносить інвестиції і бізнес. Тільки визнання на міжнародному рівні наукових досягнень професіоналів просуває їх і країну вперед, формує розвинуте інтегроване середовище.

Попереду велика робота з формування професійного лобі в Україні та її інтеграції в міжнародне товариство, є надія на те, що це стане стратегією держави Україна і знайде відображення в законах країни.

А. В. ФІСЕНКО

*Сумська філія Харківського національного
університету внутрішніх справ*

С. В. ЧЕРЕДНІЧЕНКО

*Інститут фізичної культури Сумського державного
педагогічного університету імені А. С. Макаренка*

ПИТАННЯ ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВОЮ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Фізична культура і спорт займали завжди важливе місце як у житті людини, так і в суспільстві в цілому. Фізичне виховання є однією з найдревніших частин фізичної культури, що своїми коренями сягає в первісну педагогіку, і разом із тим найбільш організованим і регламентованим елементом фізичної культури. Воно має чітку, історично сформовану систему цілей і завдань стосовно віку, статі, фізичного розвитку і стану здоров'я людини.

На сучасному етапі держава визначає загальні правові, організаційні, соціальні та економічні основи діяльності у сфері фізичної культури і спорту та регулює суспільні відносини у створенні умов для розвитку фізичної культури і спорту.

Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 11. 06. 2015 р. визначає, що фізична культура – це діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей з метою їх гармонійного, передусім фізичного, розвитку та ведення здорового способу життя. Фізична культура має такі напрями: фізичне виховання різних груп населення, масовий спорт, фізкультурно-спортивна реабілітація.

Фізична культура у сфері освіти має на меті забезпечити розвиток фізичного здоров'я учнів та студентів, комплексний підхід до формування розумових і фізичних здібностей особистості, вдосконалення фізичної та психологічної підготовки до активного життя, професійної діяльності на принципах індивідуального підходу,

пріоритету оздоровчої спрямованості, широкого використання різноманітних засобів та форм фізичного виховання і масового спорту, безперервності цього процесу протягом усього життя.

Фінансування розвитку фізичної культури і спорту здійснюється відповідно до Закону України «Про фізичну культуру та спорт» та інших нормативно-правових актів за рахунок коштів відповідно державного та місцевого бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Для розвитку фізичної культури і спорту використовуються позабюджетні кошти, зокрема від: Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності; підприємств, установ та організацій, об'єднань громадян, окремих осіб; фінансово-господарської діяльності закладів фізичної культури і спорту; користування правами інтелектуальної власності закладами фізичної культури і спорту, організаторами фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів; проведення державної спортивної лотереї; інвестиційної діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

Відповідно до ст. 47 Закону України «Про фізичну культуру та спорт» держава сприяє розвитку фізичної культури і спорту надаючи різні пільги, зокрема, звільняє заклади фізичної культури і спорту від сплати земельного податку, може надавати податкові пільги для юридичних та фізичних осіб (резидентів та нерезидентів), що здійснюють благодійну діяльність у сфері фізичної культури і спорту, сприяє діяльності суб'єктів господарювання, що здійснюють інвестиційну діяльність у сфері фізичної культури і спорту в Україні [1].

За рахунок коштів місцевих бюджетів фінансуються видатки державних програм розвитку фізичної культури і спорту: утримання та навчально-тренувальна робота дитячо-юнацьких спортивних шкіл усіх типів, заходи з фізичної культури і спорту та фінансова підтримка організацій фізкультурно-спортивної спрямованості і спортивних споруд місцевого значення. Також з обласних бюджетів здійснюється видатки на державні програми з розвитку фізичної культури, спорту, фізкультурно-спортивної реабілітації інвалідів (центри обласного значення з фізичної культури і спорту інвалідів, дитячо-спортивної школи для інвалідів усіх типів; проведення заходів з фізично-спортивної реабілітації інвалідів, навчально-тренувальних зборів і змагань обласного значення з фізичної культури та спорту інвалідів) [2; 3].

Головним розпорядником бюджетних коштів є Міністерство освіти, науки, молоді та спорту, а розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня та відповідальним виконавцем бюджетної програми – Міністерство молоді та спорту України [4].

Також Закон України «Про фізичну культуру і спорт» здійснює більш чітке розмежування джерел фінансування суб'єктів сфери фізичної культури і спорту. Колективи фізичної культури проводять відповідні

заходи за рахунок членських внесків, коштів власника та уповноваженого ним органу підприємств, установ та організацій або коштів первинної профспілкової організації цих підприємств, отриманих від роботодавця на фізкультурно- оздоровчу роботу відповідно до Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15. 09. 1999 р. [5].

Сучасний стан фінансування фізичної культури та спорту поєднує в собі фінансування з державного і місцевих бюджетів із широким залученням позабюджетних коштів, які надходять у результаті власної діяльності фізично-спортивних клубів, центрів тощо.

Проте також існує безліч проблем у сфері фізичної культури та спорту це, перш за все, застаріла нормативно-правова база, відсутність чіткої системи централізованої підготовки національних збірних команд України відповідно до міжнародних стандартів. Також є низький рівень ресурсного забезпечення функціонування системи дитячо-юнацького та резервного спорту, не до кінця сформовано необхідну інфраструктуру фізично-оздоровчої та спортивно-масової роботи за місцем проживання, навчання, роботи. Дуже погано розвинений позабюджетний фонд фінансування сфери фізичної культури та спорту. Якщо порівняти з європейськими країнами, такими, як Італія, Німеччина, Польща, Франція, то там значне фінансування здійснюється від спортивних лотерей та ігрового бізнесу, а в Україні така система відсутня.

Тому в Україні потрібно реформувати сферу фізичної культури та спорту, де буде розгалужена мережа спортивних клубів та центрів, розроблено цільові програми фінансування, де значну увагу слід приділити позабюджетним коштам, удосконалити нормативно-правову базу механізми фінансування.

Головними умовами для розвитку повинно стати стимулювання занять фізичною культурою, створення життєвих ситуацій, за яких рухова діяльність стає внутрішньою органічною потребою, за якої усвідомлюється її значення та користь. А це означає, що держава повинна створити більше спортивних клубів, секцій, спортзалів, щоб молодь мала можливість всебічно розвиватися. Змінюючи нормативну базу, значну увагу потрібно приділити створенню програм розвитку фізичної культури та спорту, створити вигідні умови для заохочення меценатів, які б були зацікавлені у фінансуванні даної сфери, а також щоб держава змогла більше виділяти коштів з Державного бюджету.

Література

1. Про фізичну культуру та спорт: Закон України від 24 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради. – 1993 р. – № 3808-ХІІ.
2. Про підтримку олімпійського і параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні: Закон України від 14 вересня 2000р. // Відомості Верховної Ради. – 2000 р. – № 1954-ІІІ.

3. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч. посіб. — 3-тє вид., доопрац. і доп. — К.: Знання, 2008. — 566 с.

4. Про затвердження порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розвитку фізичної культури, спорту вищих досягнень та резервного спорту: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 лютого 2012 р. // Відомості Верховної Ради. — 2012 р. — № 152.

5. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 р. // Відомості Верховної Ради. — 1999 р. — № 1054-XIV.

Т. А. ЧЕРКАСОВА, О. В. КУРІННИЙ
Сумський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ: ПЕДАГОГІЧНИЙ ТА АНДРАГОГІЧНИЙ ПІДХІД

Організація будь-якого навчання в явному або неявному виді завжди ґрунтується на визначених вихідних позиціях, що виявляються у виборі цілей, змісту, способів його структурування і технологій взаємодії тих, що навчаються і викладачів.

У сучасній науці про освіту розрізняють два принципових підходи: педагогічний, котрий більшості відомий по школі і вузові, і андрагогічний, що більше знайомий слухачам системи підвищення кваліфікації.

Уміння учитися – складний процес, що включає комплекс знань і навичок, які необхідно опанувати для успішного навчання. При цьому кожна людина, що навчається повинна мати чітке уявлення про те, що таке: освіта і навчання; процес навчання і ролі учасників цього процесу; власних потребах і можливостях у навчанні (психофізіологічних, тимчасових, побутових, виробничих); моделі навчання; мети свого навчання; види і форми навчання; методи навчання і самонавчання; засобу навчання; програми навчання; організація навчання.

Знання або хоча б попереднє уявлення про зазначені вище елементи педагогічної системи і її забезпечення дозволяє дорослій людині свідомо вибирати і вибудовувати свою власну траєкторію навчання, виступаючи при цьому активним учасником освітнього процесу. Саме це принципово відрізняє педагогічний і андрагогічний підходи до процесів навчання.

Які ж особливості навчання дорослих, котрі варто враховувати викладачам у своїй практичній і навчальній діяльності? Різні автори виділяють різні параметри. Для більш повної картини приведемо кілька точок зору.

Ноулз (Knowles M. S.) і ін. розрізняють традиційне викладання і